

OTSUS

Vaidlustusaja number	172-25/281773
Otsuse kuupäev	11.08.2025
Vaidlustuskomisjoni liige	Ulvi Reimets
Vaidlustus	AS-i Elenger Grupp vaidlustus Elering AS-i riigihanke „Sagedusreservide pikaajaline soetamine“ (viitenumber 281773) riigihanke alusdokumentidele
Menetlusosalised	Vaidlustaja, AS Elenger Grupp, esindajad vandeadvokaat Arne Ots ja advokaat Mari Mikson Hankija, Elering AS, esindaja Pilleriin Peedorsk

RESOLUTSIOON

RHS¹ § 197 lg 1 p-i 8 ja § 189 lg 3¹ ning § 192 lg 3 p-i 1 alusel jätta AS-i Elenger Grupp vaidlustus läbi vaatamata.

EDASIKAEBAMISE KORD

Halduskohtumenetluse seadustiku § 270 lg 1 alusel on vaidlustuskomisjoni otsuse peale halduskohtule kaebuse esitamise tähtaeg 10 päeva arvates vaidlustuskomisjoni otsuse avalikult teatavaks tegemisest.

JÕUSTUMINE

Otsus jõustub pärast kohtusse pöördumise tähtaja möödumist, kui ükski menetlusosaline ei esitanud kaebust halduskohtusse. Otsuse osalisel vaidlustamisel jõustub otsus osas, mis ei ole seotud edasikaevatud osaga (RHS § 200 lg 4).

ASJAOLUD JA MENETLUSE KÄIK

1. 15.07.2024 avaldas Elering AS (edaspidi ka Hankija) riigihangete registris avatud hankemenetlusena läbi viidava riigihanke „Sagedusreservide pikaajaline soetamine“ (viitenumber 281773) (edaspidi Riigihange) hanketeate.

2. 17.07.2025 laekus Riigihangete vaidlustuskomisjonile (edaspidi vaidlustuskomisjon) AS-i Elenger Grupp (edaspidi ka Vaidlustaja) vaidlustus Riigihanke alusdokumentidele. Vaidlustaja parandas puudused esitatud vaidlustuses 22.07.2025 ja on esitanud järgmise taotluse: „Kohustada Elering AS-i viima riigihanke „Sagedusreservide pikaajaline soetamine“ (281773) alusdokumendid õigusaktidega kooskõlla ja pikendama hanketeate punktis 5.1.12 (muudetud 7. juulil 2025 avaldatud hanketeatega (ID 5169717)) sätestatud pakkumuste esitamise tähtaega kuni 1. detsembrini 2025.“

¹ riigihangete seadus

Hankija on oma 28.07.2025 vastuses vaidlustusele taotlenud vaidlustuse läbi vaatamata jätmist - Hankija leiab, et vaidlustus on esitatud hilinenult.

Vaidlustaja on mh esitanud järgmise selgituse: „*Pakkumuste esitamise tähtaeg sisaldub RHAD-is (hanketeates), mistõttu on võimalik seda RHS § 185 lg 2 p 1 alusel vaidlustada. Kui pakkumuste esitamise tähtaega muudetakse, hakkab RHS § 189 lg 3¹ kohaselt pakkumuste esitamise tähtaja vaidlustamise tähtaeg uuesti jooksmas alates muudatuste tegemisest. Praegusel juhul muudeti pakkumuste esitamise tähtaega 7. juulil 2025 ja pakkumuste esitamise tähtajaks määrati 4. august 2025. Järelikult on 17. juulil 2025 esitatud vaidlustus tähtaegne ning kuulub läbi vaatamisele.*“

VAIDLUSTUSKOMISJONI PÕHJENDUSED

3. Vaidlustuskomisjon on seisukohal, et vaidlustus tuleb jätta RHS § 197 lg 1 p-i 8 ja § 189 lg 3¹ ning 192 lg 3 p-i 1 alusel läbi vaatamata.

3.1. RHS § 189 lg 2 p-i 2 kohaselt peab riigihangetes, mille eeldatav maksumus on võrdne riigihanke piirmääraga või ületab seda, olema vaidlustus riigihanke alusdokumendi peale vaidlustuskomisjonile laekunud hiljemalt viis tööpäeva enne pakkumuste esitamise tähtpäeva. Seega üldjuhul peab vaidlustus riigihanke alusdokumentidele laekuma vaidlustuskomisjonile hiljemalt viis tööpäeva enne hankija määratud pakkumuste esitamise tähtpäeva.

3.2. Riigihanke alusdokumentide tingimuste vaidlustamiseks sätestab RHS § 189 lg 3¹ erandi olukorras, kus riigihanke alusdokumente on muudetud ja pikendatud pakkumuste esitamise tähtpäeva.

RHS § 189 lg 3¹ kohaselt *kui hankija on muutnud riigihanke alusdokumente ja pikendanud pakkumuste, taotluste või ideekavandite esitamise tähtaega, võib pikendatud tähtaja jooksul vaidlustada üksnes neid riigihanke alusdokumentide muudatusi, mis on vastuolus sama riigihanke kohta tehtud jõustunud vaidlustuskomisjoni otsuse või kohtuotsusega, või nendest sõltumatult tehtud muudatusi. Üksnes pakkumuste, taotluste või ideekavandite esitamise tähtaja muutmist ei loeta käesoleva lõike tähenduses riigihanke alusdokumentide muutmiseks.*

RHS § 189 lg-st 3¹ tuleneb, et vaidlustust riigihanke alusdokumentidele on põhimõtteliselt võimalik esitada ka pärast seda, kui pakkumuste esitamise tähtaega on pikendatud, kuid üksnes sellisel juhul, kui hankija on riigihanke alusdokumente muutnud ja üksnes nendele riigihanke alusdokumentide tingimustele, mida on muudetud. RHS § 189 lg 3¹ kohaldamiseks peab olema muudetud nii riigihanke alusdokumente kui ka pikendatud pakkumuste esitamise tähtpäeva. Pikendatud pakkumuste esitamise tähtaja jooksul ei saa vaidlustada neid riigihanke alusdokumentide tingimusi, mida muudetud ei ole.

Vaidlustuskomisjon on seisukohal, et pakkumuste esitamise tähtaja pikendamisel on võimalik lisaks muudetud tingimustele vaidlustada ka uut määratud pakkumuste esitamise tähtpäeva, kuid üksnes siis, kui koos pakkumuste esitamise tähtaja muutmisega on hankija teinud riigihanke alusdokumentides selliseid muudatusi, milledest tulenevalt on uus pakkumuste esitamise tähtpäev õigusvastane. Kui eelnevad pakkumuste esitamise tähtpäevad on jäänud vaidlustamata, siis saab uus tähtpäev olla vaidlustatav vaid sellisel juhul, kui see on põhjendatav pärast eelmist pakkumuste esitamise tähtpäeva ja enne uut pakkumuste esitamise tähtpäeva tehtud muudatustega riigihanke alusdokumentides.

Vaidlustuskomisjon ei välista seda, et uut pakkumuste esitamise tähtaega saab vaidlustada siis, kui pärast eelmist pakkumuste esitamise tähtpäeva saab ettevõtja teada mingitest muudest

asjaoludest, mis muudavad uue pakkumuste esitamise tähtpäeva õigusaktidega vastuolus olevaks.

RHS § 189 lg-st 3¹ viimane lause ei ole õiguslikuks aluseks vaidlustada ainult uut määratud pakkumuste esitamise tähtpäeva, kui eelnevad on jäänud vaidlustamata.

3.3. 15.07.2024 on Riigihanke juurde pakkumuse esitamisest huvitatud ettevõtjana registreerunud AS Eesti Gaas. AS-i Eesti Gaas 05.12.2024 ainuaktsionäri otsusega on tema uueks ärinimeks AS Elenger Grupp (Vaidlustaja).

Riigihankes on olnud järgmised pakkumuste esitamise tähtpäevad: 14.04.2025, 14.07.2025 ja 04.08.2025. Käesoleva otsuse allkirjastamisel on pakkumuste esitamise tähtpäevaks 28.08.2025 kell 13.00.

Vaidlustaja pole pakkumuste esitamise tähtpäevi 14.04.2025 ja 14.07.2025 vaidlustanud ja on alles 17.07.2025 esitatud vaidlustuses asunud seisukohale, et pakkumuste esitamise tähtpäev 04.08.2025 on vastuolus õigusaktidega ja et enne 01.12.2025 ei ole võimalik pakkumust esitada. Ühtegi Riigihanke alusdokumentide tingimust ei ole Vaidlustaja vaidlustanud.

3.3.1. Vaidlustaja on pakkumuste esitamise tähtaja vaidlustanud põhjendusel, et pakkumuse koostamiseks ja esitamiseks on vaja liitumislepingust tulenevat teavet - alates 31.07.2025 jõustusid Hankija uued tüüptingimused („Elering AS elektri põhivõrguga liitumise tüüptingimused“ ja liitumis- ja muudatustasude metoodika („Elering AS liitumistasu ja tarbimis- või tootmistingimuste muutmise tasu arvutamise metoodika“), mis mõjutavad pakkumuse koostamist ja esitamist. Tegemist pole Riigihanke alusdokumentidega, kuid vaidlustuskomisjon leiab, et liitumisega seonduv võib pakkumuse ette valmistamist ja esitamist mõjutada.

3.3.2. Hankija selgituste kohaselt:

- 1) kinnitas Konkurentsiamet 27.06.2025 alates 31.07.2025 kehtima hakkavad liitumise tüüptingimused ja uue liitumistasu arvutamise metoodika;
- 2) Hankija on avaldanud uued liitumise tüüptingimused ja metoodika hinnakirja oma kodulehel 01.07.2025;
- 3) 02.07.2025 toimunud Riigihanke infopäeval (osalesid ka Vaidlustaja esindajad) teavitati tüüptingimustest ja metoodikast.

Hankija on kinnitanud, et:

- 1) kehtinud on neli erinevat versiooni elektri põhivõrguga liitumise tüüptingimusi:
 - Elering AS elektri põhivõrguga liitumise tüüptingimused 11.01.2021 – 09.08.2024;
 - Elering AS elektri põhivõrguga liitumise tüüptingimused 10.08.2024 – 31.05.2025;
 - Elering AS elektri põhivõrguga liitumise tüüptingimused 01.06.2025 – 30.07.2025;
 - Elering AS elektri põhivõrguga liitumise tüüptingimused alates 31.07.2025.
- 2) kolm korda on muutunud liitumistasu ja tarbimis- või tootmistingimuste muutmise tasu arvutamise metoodika:
 - Elering AS liitumistasu ja tarbimis- või tootmisvõimsuste muutmise tasu arvutamise metoodika 01.07.2019 – 31.05.2025;
 - Elering AS liitumistasu ja tarbimis- või tootmistingimuste muutmise tasu arvutamise metoodika 01.06.2025 – 30.07.2025;
 - Elering AS liitumistasu ja tarbimis- või tootmistingimuste muutmise tasu arvutamise metoodika alates 31.07.2025, millega koos võeti vastu ka Elering AS tarbimis- ja/või tootmisvõimsuse ühendamise või tarbimis- ja/või tootmistingimuste muutmise hinnakiri.

Riigihanke alusdokument Lisa 1 CfD leping p 3.2.2. oli Riigihanke alustamisel sõnastatud järgmiselt:

„3.2.2. Seade peab olema saavutanud Valmiduse hiljemalt nelja aasta ja kümne kuu jooksul pärast Lepingu sõlmimist („**Valmiduse Tähtaeg**“). Valmidus loetakse saavutatuks, kui on täidetud kõik järgmised tingimused:

- (a) Seadme ehitus ja montaaž peavad olema lõpetatud (sealhulgas kõigi Vahetähtaegade juures kirjeldatud tegevused peavad olema lõpule viidud);
- (b) Sõlmitud peab olema mFRR Reguleerimisleping ning Seade peab olema eelkvalifitseeritud mFRR teenuse pakkumiseks vastavalt Eleringi nõuetele, mida Elering võib aeg-ajalt muuta või täiendada, kogu CfD Võimsuse ulatuses;
- (c) Sõlmitud peab olema aFRR Reguleerimisleping ning Seade peab olema eelkvalifitseeritud aFRR teenuse pakkumiseks vastavalt Eleringi nõuetele, mida Elering võib aeg-ajalt muuta või täiendada, vähemalt 10% ulatuses CfD Võimsusest (aFRR Reguleerimisteenuse osas arvestatakse p-is toodud erisusi).“

Vaidlustuskomisjon on seisukohal, et Vaidlustajale pidi olema teada juba alates Riigihanke juurde registreerumisest, et operaatori rajatava seadme elektri põhivõrguga liitumine on üks valmiduse saavutamise eelduseks - see nõue on olnud Riigihankes selle alustamisest alates. Samuti pidi Vaidlustajale olema teada, et tüüptingimusi ning liitumis- ja muudatustasude metoodikat koostatakse.

Vaidlustajale pidi teada olema ka see, et:

- liitumistasu koosseis ja suurus selgub liitumislepingu sõlmimisel;
- liitumislepingu sõlmimisel selgub liitumise võimalik ajaraam.

Vaidlustajale ei saanud see informatsioon teatavaks alles enne 04.08.2025 pakkumuste esitamise tähtpäeva.

Vaidlustuskomisjon on seisukohal, et Vaidlustaja oleks pidanud vaidlustama pakkumuste esitamise tähtpäeva vähemalt 5 tööpäeva enne 14.04.2025. Enne esimest pakkumuste esitamise tähtpäeva pidi Vaidlustaja teadma, et pakkumuse esitamiseks on vaja teada tüüptingimusi ning liitumis- ja muudatustasude metoodikat ning sõlmida liitumisleping. Vaidlustuskomisjon peab ebatõenäoliseks, et Vaidlustajale sai alles enne 04.08.2025 teatavaks see, et ei ole võimalik pakkumuse esitamise tähtajaks (04.08.2025) arvutada majanduslikult põhjendatud turuhinda, mis sisaldaks kõiki tegelikke kulukomponente ja see, et ilma lõplike tingimuste ja kulude selgumiseta pole võimalik esitada korrektselt arvatud pakkumust. See ei saanud Vaidlustajale teatavaks enne kolmandat Hankija poolt määratud pakkumuste esitamise tähtpäeva.

3.3.3. Vaidlustaja on lähtunud 01.12.2025 kuupäeva määramisel teatud tüüptingimustest. Vaidlustaja viidatud tüüplepingu sättes puudub mistahes uus informatsioon. Riigihanke alusdokument Lisa 1 CfD lepingus on kogu aeg sätestatud tingimus, et sõlmitava hankelepingu täitmisel on kohustus elektri põhivõrguga liituda ja sellest sai järeldada, et liitumistasu ja liitumise aeg võivad mõjutada CfD referentshinna kujunemist.

3.3.4. 12.09.2024 on Hankijale esitanud selgitustaotlus¹: „Kuna pakkumuste esitamise tähtaeg on 14.04.2025, siis kas pakkuja peab oma pakkumuse maksumuse kujundamisel arvestama hetkel menetluses oleva Elektriturseaduse muutmise eelnõus toodud liitumistasuga ehk 44000 eur/MVA ?“

¹ Sõnumi ID 883935

Hankija on sellele 16.09.2024 vastanud järgmiselt: „ *Hankijal puudub võimalus mõjutada seadusemuudatuste protsesside ajakava. Pakkuja peab arvestama seadme rajamise ja liitumistega kaasnevate kuludega pakkumise hetkel oma parima teadmise kohaselt.* “

Seega ei saanud pakkumuse esitamisest huvitatud ja Riigihanke juurde registreerunud ettevõtjad teada alles enne 04.08.2025, et pakkumuse esitamisel võivad tüüptingimusest ning liitumis- ja muudatustasude metoodikast tulenevad tegelikud kulud olla teadmata.

4. Kuna vaidlustus jääb läbi vaatamata, on Vaidlustajal õigus nõuda riigilõivuseaduse § 15 lg 1 p-i 5 alusel vaidlustuse esitamisel tasutud riigilõivu tagastamist. Riigilõivu 1280 eurot tagastamise taotlus tuleb esitada vaidlustuskomisjonile vastavalt riigilõivuseaduse §-le 12.

(allkirjastatud digitaalselt)

Ulvi Reimets